

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **E. P.**, bývajúcej v K., C. č.X., proti odporcovi **Ing. I. P.**, bývajúcemu vo Z., T. č. X., zastúpenému JUDr. T. H., advokátom, H., advokátska kancelária, K., H. č. X., o **určenie manželského výživného**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 26 Cr 53/2003, o návrhu na vylúčenie sudkyne Krajského súdu v Košiciach z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp.zn. 7 CoP 147/07, takto

r o z h o d o l :

Sudkyňa Krajského súdu v Košiciach JUDr. Diana Solčányová **n i e j e v y l ú č e n á** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp.zn. 7 CoP 147/07 (vec Okresného súdu Košice II sp.zn. 26 Cr 53/2003).

O d ô v o d n e n i e :

Odporca podaním zo 4. februára 2008 (č.l. 211 spisu) uplatnil námietku zaujatosti vec prejednávajúcej sudkyne Krajského súdu v Košiciach JUDr. Diany Solčányovej. Ako dôvod jej vylúčenia uviedol, že sudkyňa (predsedníčka senátu) rozhodovala v roku 2005 v obdobnej právnej veci – o odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového súdu, ktorým bol zaviazaný platiť výživné svojej dcére a to tak, že zmenila rozsudok súdu prvého stupňa v jeho neprospech. Mal za to, že postupom predsedníčky senátu mu boli uprené viaceré práva účastníka konania, a výsledkom takéhoto postupu bolo rozhodnutie, ktoré nemalo oporu vo vykonanom dokazovaní. Na základe doterajších skúseností má preto obavu z nepriateľského postoja predsedníčky senátu voči jeho osobe. Túto obavu vyvoláva aj priateľský vzťah sudkyne k navrhovateľke počas konania o určenie výživného na dcéru, kedy bol svedkom, ako sa po pojednávaní navrhovateľka pripojila na chodbe k senátu, ktorý vo veci pojednával. Preto žiadal, aby nadriadený súd JUDr. Dianu Solčányovú vylúčil z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci pre zaujatosť voči jeho osobe.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 16 ods. 1 O.s.p. posudzoval opodstatnenosť tvrdenia odporcu o zaujatosti sudkyne Krajského súdu v Košiciach JUDr. Diany Solčányovej z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní vecí, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to : 1/ k veci, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo 2/ k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3/ k zástupcom účastníkov konania, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod 2/.

Súčasťou základného práva na prejednanie vecí pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15a O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vecí pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie vecí nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia vecí pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")],

nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať (II. ÚS 105/01, Sbíрка nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na tú skutočnosť, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák.č. 385/2000 Z.z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu. Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednanom prípade splnené.

Sudkyňa Krajského súdu v Košiciach JUDr. Diana Solčányová sa k námietke odporcu vyjadrila tak, že vo veci sa necíti byť zaujatá. Účastníkov konania nepozná. K prejednávanej veci nemá žiadny vzťah. Všetky evidované konania na odvolacom súde pridelené jej podľa rozvrhu práce pojednávala v súlade so zákonnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Takýto vzťah uvedenej sudkyne k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom nepreukázal ani odporca a taký vzťah nevyplýva ani z obsahu súdneho spisu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na tú skutočnosť, že v zmysle § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci ako aj iných veciach účastníkov, ktoré prejednával a rozhodoval.

Opodstatnenosť námietky zaujatosti sudkyne Krajského súdu v Košiciach JUDr. Diany Solčányovej nemožno vyvodiť len z tvrdenia odporcu, že v predošlom konaní o určení výživného na dcéru, rozhodla o jeho odvolaní proti prvostupňovému rozsudku v jeho neprospech, a preto je voči nemu nepriateľky zaujatá, keďže dôvodom vylúčenia sudcu môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie však iba ničím nepreukázaná a ani nespravdepodobnená domnienka účastníka o možnej neobjektívnosti sudcu.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že sudkyňa Krajského súdu v Košiciach JUDr. Diana Solčányová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania danej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. februára 2008

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :